

Лук'яненко О.

здобувач вищої освіти 2 курсу
ННІ права та підготовки фахівців
для підрозділів
Національної поліції

Волков Ю.

старший викладач кафедри ТСП
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАСТОСУВАННЯ ЦИВІЛЬНИМИ ОСОБАМИ ЗБРОЇ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Із введенням воєнного стану в Україні зросла потреба людей у захисті та самообороні. Історія знає багато випадків, коли пересічні громадяни перший раз у своєму житті брали до рук вогнепальну зброю та ставали до лав територіальної оборони. Але чи легалізовано в Україні використання зброї цивільними особами в умовах воєнного стану? 3 березня 2022 року був прийнятий Закон України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» з метою стримування збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав шляхом отримання вогнепальної зброї і боєприпасів до неї відповідно до порядку та вимог, встановлених Міністерством внутрішніх справ України. Відповідно до положень громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, можуть отримати вогнепальну зброю і боєприпаси до неї відповідно до порядку та вимог, встановлених Міністерством внутрішніх справ [1, с. 1].

Порядок застосування зброї здійснюється аналогічно до застосування зброї військовослужбовцями. У разі припинення дії воєнного стану цивільні особи зобов'язані здати отриману ними вогнепальну зброю і невикористані боєприпаси до органу Національної поліції не пізніше 10 днів.

Постанова Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2022 р. № 448 «Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та інших держав проти України у період дії воєнного стану» регламентує порядок застосування цивільними особами вогнепальної зброї. Законним застосуванням є, зокрема, індивідуальна самооборона та самооборона під час виконання завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану. Цивільні особи самостійно приймають рішення щодо застосування вогнепальної зброї [2, п. 6].

Порядок видачі вогнепальної зброї і боєприпасів до неї цивільним особам, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або інших держав, затверджено наказом Міністерства

внутрішніх справ України № 175 від 07.03.2022. Слід пам'ятати, що не кожна людина може отримати вогнепальну зброю. Серед них особа:

1. яка є неповнолітньою;
2. яка визнана недієздатною;
3. за наявності даних про систематичне порушення такою особою громадянського порядку;
4. за наявності в особи судимості за тяжкий, особливо тяжкий злочин, яка не погашена або не знята в установленому порядку [3, п. 5].

Отже, відповідно до чинного законодавства під час дії воєнного стану цивільні особи мають право застосовувати вогнепальну зброю для самооборони та участі у відсічі збройної агресії РФ проти України, але з виконанням вимог, передбачених законом.

Список використаних джерел:

1. Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України. Закон України від 03.03.2022 № 2114-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2114>.
2. Про затвердження Порядку застосування цивільними особами вогнепальної зброї під час участі у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської Федерації та/або [...] Постанова Кабінету Міністрів України; Порядок від 15.04.2022 № 448 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448-2022-%D0%BF#Text>.
3. Про затвердження Порядку отримання вогнепальної зброї і боєприпасів цивільними особами, які беруть участь у відсічі та стримуванні збройної агресії Російської [...] МВС України; Наказ, Порядок, Довідка [...] від 07.03.2022 № 175 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0295-22#Text>.